

ใบความรู้ เรื่อง ศิลปะสื่อผสม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ART JOURNAL ๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ศิลปะสื่อผสม

รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ศิลปะสื่อผสม

Mixed Media Art

งานทัศนศิลป์เป็นงานที่มีรูปแบบเฉพาะตัว เพื่อให้ผู้ชมสามารถรับรู้ความหมายของงานที่สร้างขึ้น ถ่ายทอดเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในรูปแบบสองมิติหรือสามมิติ โดยงานทัศนศิลป์แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ภาพพิมพ์ และสื่อผสม

จิตรกรรม

ประติมากรรม

สถาปัตยกรรม

ภาพพิมพ์

สื่อผสม

ศิลปะสื่อผสม

Mixed Media Art

หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้เทคนิคและวิธีการสร้างสรรค์ศิลปะด้านทัศนศิลป์หลายแขนงมาผสมผสานกันในผลงานชิ้นเดียว

โดยเน้นหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ของผู้สร้าง วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม สามารถใช้ได้ทั้งวัสดุธรรมชาติ เช่น วัสดุจากพืช สัตว์ และวัสดุสังเคราะห์ เช่น กระดาษ โลหะ ผ้า พลาสติก เป็นต้น

งานสื่อผสม เป็นงานทัศนศิลป์ด้านวิจิตรศิลป์ (Fine art) สร้างสรรค์โดยการนำสื่อมากกว่าสองสื่อ หรือทัศนศิลป์มากกว่าสองแขนงมารวมกัน สร้างเป็นผลงานชิ้นเดียว นิยมใช้สื่อที่แตกต่างกันโดยนำจุดเด่นของแต่ละสื่อมาประกอบกัน เช่น การสร้างภาพชุดชีวิตของนักบุญฟรานซิสแห่งอาซิซิในซาเปา (St. Francis of Assisi Chapel) ที่ภูเขาศักดิ์สิทธิ์แห่งพิดมอนด์และลอมบาร์ดี (Sacri Monti of Piedmont and Lombardy) ทางตอนเหนือของอิตาลี ที่ใช้ทั้งประติมากรรมและจิตรกรรมมาผสมผสานเข้าเป็นงานชิ้นเดียวกัน ทำให้เกิดงานที่มีลักษณะเป็นสามมิติ มองได้หลายมุมมอง

ภาพชุดชีวิตของนักบุญฟรานซิสแห่งอาซิซิในซาเปา (St. Francis of Assisi Chapel) ค.ศ.1583 ที่ภูเขาศักดิ์สิทธิ์แห่งพิดมอนด์และลอมบาร์ดี (Sacri Monti of Piedmont and Lombardy)

ประเภทของศิลปะสื่อผสม

ศิลปะสื่อผสมมีวิธีการสร้างงานที่หลากหลาย สามารถแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. ภาพปะติด (Collage)
2. รูปต่อประกอบ (Assemblage)
3. วัสดุสำเร็จรูป (Found Object)
4. หนังสือเก่า (Altered Books)

1. ภาพปะติด (Collage)

เป็นรูปแบบศิลปะที่เกี่ยวกับการนำวัสดุต่าง ๆ มาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ เช่น ารบิ้น คลิป หนังสือพิมพ์ ภาพถ่าย เพื่อนำมาใช้สร้างสิ่งใหม่ ภาพปะติดนี้มาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่เป็นที่นิยมและใช้กันอย่างแพร่หลายในปี ค.ศ.1912 เมื่อกลุ่มศิลปินลัทธิคิวบิสม์ (Cubism) ในยุโรป นำโดยปิกัสโซ (Pablo Picasso) และจอร์จ บราก (Georges Braque) ได้นำวัสดุต่าง ๆ เช่น ผ้า

Guitar, Sheet Music and Glass (1912)
- Pablo Picasso

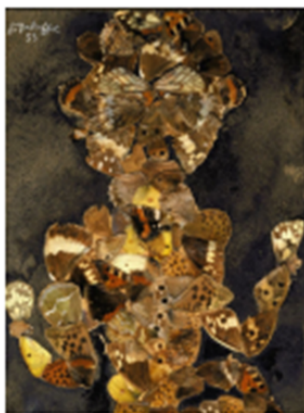

Guitar (1913)
- Georges Braque

กระดาษ มาปะติดรวมกันกับภาพวาด และเรียกวิธีการนี้ว่า "คอลลาจ" (Collage) มีลักษณะเป็น สองมิติ

2. รูปต่อประกอบ (Assemblage)

รูปแบบศิลปะแบบรูปต่อประกอบสร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนลักษณะผลงานของปิกัสโซ ซึ่งเป็นรูปแบบศิลปะที่สร้างขึ้นบนวัสดุพิมพ์ ประกอบด้วยวัสดุ สามมิติ ที่ทำให้ดูราวกับว่าวัสดุเหล่านั้นทะลุออกมาจากภาพ นิยมกันมากในช่วงลัทธิคิวบิสม์ (Cubism) ค.ศ.1907-1909 เช่นเดียวกับภาพปะติด จนในช่วงปีค.ศ.1950 ศิลปิน Jean Dubuffet ได้สร้างผลงานชุดภาพตัดปะของปิกัสโซ ชื่อว่า Assemblage d'Empreintes ขึ้นมา ทำให้เทคนิคนี้เป็นที่รู้จักและนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายขึ้นมาอีกครั้ง

Assemblage d'Empreintes (1950)
- Jean Dubuffet

Plastic Crap Venus
- Christine Rose Curry

3. วัสดุสำเร็จรูป (Found Object)

เป็นการนำวัสดุที่ถูกทำขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยอื่น ๆ หรือวัสดุเหลือใช้ที่ไม่มีประโยชน์ในการใช้สอยแล้วมาสร้างเป็นเรื่องราวใหม่ ให้กลายเป็นผลงานศิลปะ โดยผ่านการปรุงแต่งน้อยที่สุด ศิลปะสื่อผสมประเภทนี้ได้รับแนวคิดมาจากศิลปิน Marcel Duchamp ที่ได้นำเอาโถสุขภัณฑ์ มาสร้างสรรค์และตีความใหม่ให้กลายเป็นงานศิลปะ อีกตัวอย่างงานศิลปะที่มีชื่อเสียงที่สร้างในรูปแบบวัสดุสำเร็จรูปคือ ผลงาน Lobster Telephone ของศิลปิน Salvador Dalí ที่เป็นผลงานในลัทธิเหนือจริง (Surrealism) ศิลปินได้นำเอาวัตถุที่ไม่มีความเชื่อมโยงกันมาประกอบกันและสร้างความหมายขึ้นใหม่

Fountain (1917) - Marcel Duchamp

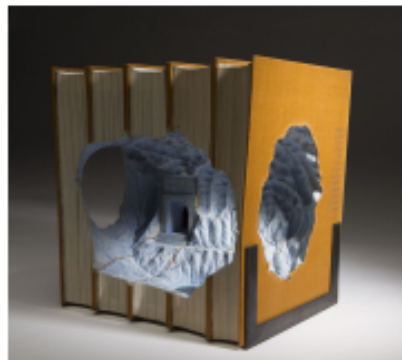
Lobster Telephone (1938) - Salvador Dalí

4. หนังสือเก่า (Altered Books)

เป็นเทคนิคที่ศิลปินจะนำหนังสือเก่ามาสร้างเป็นผลงาน โดยการตัดกระดาษ ด้านในให้ออกมาเป็นผลงานที่สร้างสรรค์ สื่อผสมประเภทนี้อาจมีความเรียบง่าย หรือซับซ้อนราวกับเป็นประติมากรรม เช่น ภาพสามมิติของสัตว์ คน สิ่งของ ส่วนใหญ่จะเลือกงานศิลปะโบราณหรือวิคตอเรีย เป็นเพราะง่ายต่อการหลีกเลี่ยงปัญหาลิขสิทธิ์ สามารถพบเห็นได้ในหอศิลป์ หรือซื้อได้จากอินเทอร์เน็ต

Wagnalls Wheel (2010) - Brian Dettmer

Carved book landscapes - Guy Laramee